

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest
- Principiële goedkeuring

Uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwerp van decreet, waarvan dit voorontwerp van besluit de uitvoering regelt, werd door het Parlement goedgekeurd op 5 april 2019. Dit ontwerpbesluit heeft betrekking op het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest werd vervangen door het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, met inwerkingtreding op 1 januari 2020.

Als gevolg hiervan is het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 tot uitvoering van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest eveneens aan vervanging toe.

Er is een taal- en legistiek advies gevraagd en gekregen op 13 februari 2020. Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 26 februari 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij het nieuwe besluit wordt rekening gehouden met het voornemen om de voorwaarden met betrekking tot terugkeerperiodes om als ramp erkend te worden te actualiseren, in functie van de wijzigende klimaatomstandigheden en dit zowel conform de initiële beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid 2018-2019 (onder Beleidsopties en -initiatieven 2019, p37) als de Beleidsnota Algemeen regeringsbeleid 2019-2024, waarin staat: *‘Wat de rampschade betreft, bereidt Vlaanderen zich de komende jaren voor door de herwerking van de beide rampenfonds tot één fonds en het stimuleren van een brede weersverzekering voor landbouwteelten. Hierbij is de EU-verordening nr. 702/2014 van toepassing. In het licht van bovenstaande, herbekijken we de wetenschappelijke criteria om een natuurverschijnsel als ramp te erkennen.’*

Dit leidt tot een terugkeerperiode van dertig jaar in plaats van twintig jaar. Een ander actueel gegeven is dat weersvoorspellingen accurater zijn dan vroeger. Burgers kunnen beter hun voorzorgen nemen tegen voorspelde natuurverschijnselen met uitzonderlijk karakter en zo de mogelijke schade beperken. Ook dit verantwoordt waarom de normen strenger zijn dan voorheen.

Daarnaast baseert het Vlaams Rampenfonds zich voortaan voor de erkenning van de meeste rampen op het advies van de bevoegde wetenschappelijke instellingen en verdwijnt bijgevolg de verwijzing naar fotomateriaal dat ingediend kon worden door de schadelijders. Dit zorgt voor een objectivering van de beslissing tot erkenning. Na de erkenning kan een aangever in de aanvraag het fotomateriaal toevoegen. Voor die rampen waarvoor geen enkele wetenschappelijke instelling bestaat die advies kan verlenen, wordt wel de mogelijkheid van waarnemingen op het terrein behouden.

Het uitvoeringsbesluit omvat volgende bepalingen:

- Hoofdstuk 2, afdeling 2 en 3 die artikel 4 van het decreet uitvoeren. Dit artikel legt de Vlaamse Regering op de financiële en wetenschappelijke criteria voor de erkenning van rampen vast te stellen.
- Hoofdstuk 3 dat artikel 4, tweede lid van het decreet uitvoert. Dit artikel legt de Vlaamse Regering onder andere op de geografische uitgestrektheid van een ramp vast te stellen.
- Hoofdstuk 4 dat hoofdstuk 5 van het decreet uitvoert. Het geeft uitvoering aan artikel 9, §2 van het decreet dat de Vlaamse Regering oplegt de wijze vast te stellen waarop een aanvraag tot tegemoetkoming moet ingediend worden en aan artikel 11 van het decreet, dat het onderzoek van de aanvragen regelt.
- Hoofdstuk 5 dat artikel 12, §2 van het decreet uitvoert, in de mate dat dit artikel vereist dat de Vlaamse Regering vaststelt hoe de schade geschat moet worden.
- Hoofdstuk 6 dat eveneens artikel 12, §2 van het decreet uitvoert, in de mate dat dit artikel vereist dat de Vlaamse Regering de berekening van de tegemoetkoming bepaalt.
- Hoofdstuk 7 dat artikel 19, tweede lid van het decreet uitvoert. Dit artikel legt de Vlaamse Regering op te bepalen hoe deskundigen buiten de administratie ingeschakeld kunnen worden.
- Hoofdstuk 8 dat artikel 26, §4 van het decreet uitvoert. Dit artikel legt de Vlaamse Regering op voor de betaling van sommen aan verzekeringsondernemingen voor rekening van hun verzekerden, de te volgen procedure, de berekeningswijze van de bedragen en de voorwaarden van de uitbetaling te bepalen.
- Hoofdstuk 9 dat met artikel 35, artikel 21 van het decreet uitvoert. Dit artikel legt de Vlaamse Regering op nadere regels vast te stellen voor de terugvordering van de ten onrechte betaalde sommen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

De definitie van terugkeerperiode is niet hernomen omdat de betekenis ervan niet afwijkt van de gebruikelijke betekenis en de duur van 30 jaar al vastgelegd is in artikel 4, eerste lid, 1° van het decreet

De gemeentelijke commissie verwijst naar de commissie bedoeld in de federale omzendbrief van de FOD Economie: COMMISSIES TOT VASTSTELLING VAN SCHADE AAN TEELTEN *Herziene en geactualiseerde richtlijnen* van juli 2010.

Artikel 2

Als een natuurverschijnsel voldoet aan de wetenschappelijke criteria, vermeld in afdeling 3, kan het door de Vlaamse Regering als ramp erkend worden.

De Vlaamse regering heeft op basis van het financieel criterium de mogelijkheid om bij hoogdringendheid uitzonderlijke natuurverschijnselen te erkennen als ramp zonder rekening te moeten houden met het wetenschappelijk erkenningscriterium.

Er is ook de mogelijkheid om verschillende fenomenen te groeperen en in "groep" te erkennen wanneer ze gelijktijdig of binnen een zekere tijdsspanne optraden.

Artikel 3

Ingevolge het samenvoegen van de algemene rampen en de landbouwrampen is een verhoging van het bestaande financieel criterium uit het uitvoeringsbesluit van 23/12/2016 nodig. We verhogen daarom de drempel van 30 miljoen euro naar 100 miljoen euro. Als we abstractie maken van de wetenschappelijke criteria zouden alzo sinds de bevoegdheidsoverdracht de 3 erkende landbouwrampen en 1 algemene ramp in aanmerking komen voor het financieel criterium. Conform het voornemen van de Vlaamse Regering zijn de wetenschappelijke criteria aangepast aan de wijzigende klimaatomstandigheden. Het is niet meer dan logisch dat het financieel criterium deze verstrenging volgt, gezien bij het bereiken van die financiële drempel, de waarden van de wetenschappelijke criteria niet meer gehaald moeten worden.

Artikel 4

Voor hevige regenval worden de becijferde minimale hoeveelheden opgetrokken naar een geschatte terugkeerperiode van 30 jaar, met name 35 mm/u/m² en 70 mm/24u/m². De adviesverlenende instanties beschikken naast deze minimale hoeveelheden over de noodzakelijke gegevens om in te schatten of voldaan is aan een terugkeerperiode van 30 jaar en dit rekening houdend met de meest actuele waarden.

Eveneens worden periodes van langdurige regenval als één enkele ramp beschouwd zoals dat ook in het vorige uitvoeringsbesluit van 23/12/2016 van toepassing was (zie artikel 4, eerste lid, van het BVR van 23/12/2016).

Hevige regenval kan lokale overstromingen, opstuwingen van riolen of modderstromen veroorzaken. In toepassing van het decreet kan een modderstroom bij een schadelijker die de wettelijke erosiemaatregelen had moeten nemen, niet vergoed worden.

Het besluit legt niet langer vast welke wetenschappelijke methodes het KMI en de VMM precies moeten gebruiken om het onderzoek te voeren. Aan de basis hiervan liggen de snel evoluerende technieken en meetapparatuur, waarbij op basis van internationale wetenschappelijke referenties en afspraken zeer actueel kan ingespeeld worden op de interpretatie van weerfenomenen.

Artikel 5

Net als in het oude besluit wordt een onderscheid gemaakt tussen overstroming van waterlopen die onderhevig zijn aan getijden, waarvoor de hoogte van het waterpeil het ijkpunt is en overstroming van waterlopen die niet onderhevig zijn aan getijden, waarvoor het debiet van de waterloop het ijkpunt is. In het oude besluit werd voor dijkbreuk, vloedgolf of overstroming dezelfde regel genomen als voor waterlopen die onderhevig zijn aan getijden. Er is geen reden om het onderscheid tussen waterlopen met getijden en zonder getijden in deze gevallen te verlaten.

Artikel 6

Het criterium van 120 km/uur is, na consultatie van het KMI, verhoogd naar 135 km/uur omdat deze waarde beantwoordt aan een terugkeerperiode van 30 jaar, en dit zowel voor stormwinden als voor rukwinden.

Een windhoos is een snel draaiende kolom lucht, die vaak als een trechtvormige slurf onder een onweerswolk zichtbaar is. De zichtbare slurf bestaat net als een wolk uit waterdruppeltjes. De windsnelheden bij een windhoos kunnen zeer lokaal oplopen tot enkele honderden kilometers per uur.

Een tornado is een wervelwind met zeer grote windsnelheden tot enkele honderden kilometers per uur en een diameter van enkele tientallen meters tot een paar kilometer, die meestal zichtbaar is doordat waterdamp condenseert in de wervel of doordat materiaal van het aardoppervlak wordt opgetild.

Windschering is de verzamelterm voor zeer lokale, plotselinge veranderingen in de wind. Dat kan de windsnelheid zijn of de windrichting zijn of beide tegelijk. Dit is in wetenschappelijke middens ook bekend onder de term 'downburst' of 'microburst'.

Artikel 7

Op advies van de Koninklijke Sterrenwacht van België, dienst Seismologie, wordt overgestapt van de schaal van Richter naar de Belgische lokale magnitudeschaal omdat dit de magnitudeschaal is die routinematig berekend wordt voor aardbevingen, geregistreerd door het Belgisch seismisch netwerk dat wordt beheerd door de Koninklijke Sterrenwacht van België. Deze schaal is gebaseerd op de oorspronkelijke magnitudeschaal van Richter, maar aangepast aan de specifieke eigenschappen van de aardkorst in en rond België. Deze schaal vertrekt van de intensiteit van een aardbeving.

Op basis van een terugkeerperiode van 30 jaar, kwam de Koninklijke Sterrenwacht van België uit op een minimale magnitude van 5.0. De verwijzing naar de intensiteitsgraad op de Europese Macroseismische schaal is geschrapt omdat deze enkel en alleen gebaseerd is op de ernst van de schade, wat alleen kan bewezen worden aan de hand van fotomateriaal van schadelijders. Omdat dit geen objectief oordeel toelaat, steunt het Vlaams Rampenfonds zich voortaan alleen op het advies van de bevoegde wetenschappelijke instelling.

Artikel 8

In het oude besluit stonden geen wetenschappelijke criteria voor ernstige droogte. Het is een potentiële ongunstige weersomstandigheid die met een natuurramp gelijkgesteld kan worden conform artikel 2, 3°, f) van het decreet. Alleen schade aan oogsten of vee wordt vergoed. Het productieverlies moet beantwoorden aan een terugkeerperiode van dertig jaar.

Artikel 9

In het oude besluit stonden geen wetenschappelijke criteria voor vorst. Het is een potentiële ongunstige weersomstandigheid die met een natuurramp gelijkgesteld kan worden conform artikel 2, 3°, a) van het decreet.

In de Waalse regelgeving staan voor de uitzonderlijke vorst volgende afzonderlijke criteria:

- 1° de vorst plotseling optreedt;
- 2° de vorstdagen abnormaal vroeg of laat vallen;
- 3° er een groot aantal vorstdagen is over een vorstperiode;
- 4° er gedurende de vorstperiode abnormale minimum- en maximumtemperaturen zijn.

Zoals aangegeven in het besluit zal het uitzonderlijk karakter en de omvang van de vorst beoordeeld worden aan de hand van het advies van het KMI.

Artikel 10

In het oude besluit stonden geen wetenschappelijke criteria voor natuurbrand van natuurlijke oorsprong. Het is een potentieel natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter conform artikel 2, 2°, g) van het decreet. Omdat het alleen gaat over natuurbranden van natuurlijke oorsprong, doet het Vlaams Rampenfonds een beroep op de brandweer, om een menselijke oorzaak te kunnen uitsluiten. Het KMI kan alleen informatie geven over droogte, die mogelijk aan de oorsprong ligt van de brand.

Het is bij elk afzonderlijk geval een beoordeling van de brandweer of de brand al dan niet aangestoken is.

Artikel 11

Aardverschuivingen of grondverzakkingen kunnen erkend worden als ramp als zij een schade veroorzaken die vergelijkbaar is met de intensiteitsgraad VII op de Europese Macroseismische schaal.

De Vlaamse regelgeving behoudt het eerder gebruikte erkenningscriterium van intensiteitsgraad VII op de Europese Macroseismische Schaal. Hier kan het Vlaams Rampenfonds alleen terugvallen op waarnemingen op het terrein. Er zijn geen wetenschappelijke instellingen die de wetenschappelijke criteria voor aardverschuivingen of grondverzakkingen kunnen toetsen.

Artikel 12

Hagel is een vaste neerslagvorm die bestaat uit bolvormige of onregelmatige ijsklompen.

De verwijzing naar de intensiteitsgraad op de schaal van TORRO is geschrapt omdat deze enkel en alleen gebaseerd is op de ernst van de schade, wat alleen kan bewezen worden aan de hand van fotomateriaal van schadelijders. Omdat dit geen objectief oordeel toelaat, steunt het Vlaams Rampenfonds zich voortaan alleen op het advies van de bevoegde wetenschappelijke instelling.

Artikel 13

Aan de hand van het advies van het KMI kan het Vlaams Rampenfonds oordelen of sneeuw- of ijsdruk uitzonderlijk is. Dit is een zeer moeilijke materie omdat dit zeer geografisch gebonden is: aan de kust is 10cm sneeuw veel uitzonderlijker dan 30cm in het binnenland. Ook speelt de samenstelling van de

sneeuw een heel grote rol: droge sneeuw, smeltende sneeuw, bevroren sneeuw waar verse sneeuw is op gevallen, ... Hier zal dus geval per geval nagekeken moeten worden of dit in aanmerking kan komen voor erkenning. In het verleden is er federaal ooit één erkenning voor dit soort ramp geweest, ook met gemeenten in Vlaanderen.

Artikel 14

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat het initiatief om opgenomen te worden in het af te bakenen gebied van de ramp moet genomen worden door de schadelijders. Dit wijkt af van het vorige besluit, waar het initiatief genomen moest worden door de getroffen gemeenten. Met deze wijziging wordt tegemoet gekomen aan de vraag van de VVSG, in naam van de steden en gemeenten, om de steden en gemeenten hier niet meer mee te belasten. Een aanvraag door de schadelijders wordt gefaciliteerd door het e-loket, dat reeds opengesteld werd voor het indienen van aanvragen tot tegemoetkoming en ook ingezet kan worden voor de erkenningsprocedure.

Deze aanvragen moet binnen de 60 dagen na het uitzonderlijk natuurverschijnsel worden verstuurd. Als niemand binnen deze termijn, voor schade binnen eenzelfde gemeente, een aanvraag indient is het onmogelijk om nog een erkenning te bekomen voor de betrokken gemeente.

Bij de aanvraag tot erkenning moeten de schadelijders, volgens het tweede lid van dit artikel, per weersfenomeen dat zich op een bepaald tijdstip voordoet, volgende informatie bij hun aanvragen voegen:

1. de plaats waar de ramp zich heeft voorgedaan.
2. de aard van het weersfenomeen dat aanleiding gaf tot schade (overvloedige regen, overstroming, hagel, wind,...).
3. een kortebeschrijving van de schade.
4. het geraamd bedrag van de schade.

De aanvraag tot erkenning en de gevraagde cijfergegevens worden bij voorkeur via het e-loket aan het Vlaams Rampenfonds overgemaakt.

Het derde lid van dit artikel geeft aan het Vlaams Rampenfonds de mogelijkheid om de schadelijders te bevragen. Deze bijkomende informatie moet ook binnen de 60 dagen na de vraag om informatie worden overgemaakt.

De aangiften dienen ook als indicatie voor het financieel criterium.

Artikel 15

Echtgenoten, samenwonenden en eigenaars in onverdeeldheid dienen één aanvraag in voor het geheel van de beschadigde goederen.

De vereiste uit artikel 13 van het oude besluit, waarin geëist werd dat de eigenaar in onverdeeldheid, die de aanvraag indient in naam van de andere eigenaars, alle namen van de andere eigenaars en hun respectievelijk deel in de onverdeeldheid vermeldt wordt niet herhaald. Dit is een overdreven administratieve last.

De aanvraag wordt ook niet langer beschouwd als een afzonderlijke aanvraag voor elke eigenaar in de onverdeeldheid, zodat ook de franchise voor de vergoeding van artikel 26, §1 maar 1 keer toegepast wordt op de hele eigendom in onverdeeldheid.

Artikel 16

Dit artikel bepaalt op welke wijze een aanvraag voor tegemoetkoming moet ingediend worden.

Artikel 17

De aanvraag wordt gelijkgesteld met een verklaring op eer. Zij moet alle informatie en bewijsstukken bevatten die de omvang van de schade specificeren.

In §3 wordt de link van de 'verzamelaanvraag' met de Europese wetgeving toegevoegd.

De vereiste uit het oude besluit dat voor schade aan teelten minstens één foto en een geografisch aanknopingspunt moet bevatten wordt niet herhaald in §5 van dit besluit omdat dit in de praktijk vaak onmogelijk bleek.

Artikel 18

Bij schade aan teelten op het veld wordt ten eerste aanbevolen om de schade te laten vaststellen door de gemeentelijke commissie tot vaststelling van schade aan teelten.

Wanneer in een gemeente, door overmacht zoals onweer, hagel, overstroming of andere weersomstandigheden van uitzonderlijk karakter zoals droogte, overvloedige regenval of andere verschijnselen, aan land- en tuinbouwteelten, in open lucht of onder glas, schade wordt aangericht, die de bedrijfsinkomsten van de landbouwers en/of de tuinders in aanzienlijke mate kan verminderen, wordt contact gelegd tussen de Burgemeester van de betrokken gemeenten, de bevoegde ambtenaar van de FOD Financiën en de bevoegde Gewestingenieur van de buitendiensten van de Afdeling "Structuur en Investerings" van het Departement Landbouw en Visserij. Elk van de drie partijen of zijn vertegenwoordiger kan hiertoe het initiatief nemen.

Wanneer uit dit overleg blijkt dat het om uitzonderlijke schade gaat, en op schriftelijke vraag van de betrokken landbouwers en tuinders (met vermelding van de getroffen percelen, van de datum en van de oorzaak van de schade), roept de Burgemeester de commissie samen met het oog op de officiële vaststelling van de schade.

Artikel 19

Dit artikel voert een voorrangregeling in voor de behandeling van aanvragen door het Vlaams Rampenfonds voor kwetsbare doelgroepen, met name voor aanvragers die kunnen aantonen dat zij omwille van de schade veroorzaakt door de erkende ramp in ernstige financiële problemen verkeren.

Dit is in lijn met het engagement van de Vlaamse regering in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest (stuk 695 (2015-2016), nr. 3, p8).

Artikel 20

Dit artikel omschrijft de bevoegdheden van het Vlaams Rampenfonds op het vlak van de controle op de aanvragen tot het bekomen van een tegemoetkoming.

Artikel 21

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 22

Dit artikel specificeert hoe het bruto bedrag van de schade wordt vastgesteld voor de verschillende

schadecategorieën.

1° Met constructies in 1° worden bedoeld gebouwde onroerende goederen.

In 10° wordt verduidelijkt dat eventuele winsten van de teler uitgesloten zijn van vergoeding.

In §2 wordt de tegemoetkoming beperkt door de vergoeding voor motorrijtuigen voor privégebruik te beperken tot één eenheid per gezinslid boven de zestien jaar die beschikt over een geldig rijbewijs.

De tegemoetkoming voor schade aan deze motorrijtuigen voor privégebruik wordt eveneens beperkt tot de in het artikel opgenomen bedragen. De tegemoetkoming wordt beperkt gezien de waarde van een motorrijtuig na 3 jaar nog ongeveer de helft van de nieuwwaarde bedraagt.

Artikel 23

Het netto bedrag van de schade wordt berekend door het bruto bedrag van de schade (artikel 22) te verminderen met de materiële of economische slijtage van het goed op het ogenblik van de erkende ramp of te verminderen met de waarde van de herbruikbare delen of elementen van het beschadigde goed, wrakken of schroot.

Artikel 24

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 26

§1, eerste lid. Op het bedrag van de tegemoetkoming wordt per aanvraag een vrijstelling van 500 euro toegepast.

§1, tweede en derde lid voeren vanuit sociale overwegingen een uitzondering in op de toe te passen vrijstelling van 500 euro bij het berekenen van de vergoeding. Bij schade aan private goederen, wordt de vrijstelling van 500 euro niet ingehouden voor personen die een leefloon of een gelijkwaardige financiële hulp ontvangen. Nieuw is dat de uitzondering ook geldt voor schade aan bedrijfsgoederen voor zelfstandigen die zich in een moeilijke financiële of economische situatie bevinden.

§2. Het bedrag van de tegemoetkoming wordt berekend door op het netto bedrag van de schade de overeenstemmende vergoedingscoëfficiënten toe te passen en dit resultaat te vermenigvuldigen met het afnemende vergoedingspercentages voor de niet-verzekerde schade vermeld in artikel 26 van het decreet van 5 april 2019.

Bijvoorbeeld:

Als het netto totaalbedrag van de schade in 2020 voor een landbouwer die minstens 50% van zijn totale teeltareaal verzekerd heeft 10.000 euro bedraagt, bedraagt de tegemoetkoming voor de niet-verzekerde schade:

- op de schijf tot 500 euro: 0 euro
- op de schijf 501 euro tot 2500 euro: $2.000 \text{ euro} \times 1,0 \times 80\% = 1600$
- op de schijf 2501 euro tot 10.000 euro: $7.500 \text{ euro} \times 0,9 \times 80\% = 5.400$

In totaal dus 7.000 euro.

Artikel 27

§1. Voor openbare domeingoederen wordt een vrijstelling van 12.500 euro toegepast per openbare instelling of instelling van openbaar nut voor het geheel van haar openbare domeingoederen, die beschadigd zijn door de ramp.

§2. Het bedrag van de tegemoetkoming wordt berekend door op het netto bedrag van de schade de overeenstemmende vergoedingscoëfficiënten toe te passen.

§3. De berekende tegemoetkoming wordt verminderd met alle bedragen die door derden werden betaald als gedeeltelijke of gehele dekking of herstelling van de schade die het voorwerp van de tegemoetkoming uitmaken. Het gaat hier bijvoorbeeld om mogelijke subsidies, toegekend door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 29

De niet tot de administratie behorende deskundigen worden aangesteld door toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten.

Artikel 30

De Vlaamse overheid beperkt haar financiële tegemoetkoming, overeenkomstig artikel 26, §4 van het decreet tot 100 miljoen euro per ramp. De wet van 12 juli 1976 voorzag voor de omstandigheden omschreven in artikel 26 van het decreet een tussenkomst van 700 miljoen euro voor het risico aardbeving en 280 miljoen euro voor het risico overstroming voor het Belgische grondgebied.

Dit artikel herneemt de drempel voorzien in het uitvoeringsbesluit van 23/12/2016 (art. 28).

In de Vlaamse regelgeving treedt de Vlaamse Regering voor een bedrag van 100 miljoen euro per erkende ramp op als waarborgfonds.

Artikel 31

Om de dekking voor verzekeringsondernemingen binnen de grenzen van een aanvaardbare prijs te houden, krijgen zij de mogelijkheid om het totaal van de door haar te betalen vergoedingen naar aanleiding van een natuurramp te beperken.

In dat geval krijgt de Vlaamse regering de rol van waarborgfonds, naar het voorbeeld van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds en het Fonds voor Arbeidsongevallen om de door de verzekeraars uitbetaalde vergoeding te vervolledigen. Deze aanvulling is voor de slachtoffers bestemd en niet voor de verzekeraars, die slechts een herverdelende taak hebben.

Deze rol is de Vlaamse regering ook toevertrouwd als een verzekeringsmaatschappij het voorwerp uitmaakt van een afstand of intrekking van toelating in België of van een opgelegd verbod van activiteit in België of als ze failliet wordt verklaard.

Sinds het nieuwe decreet van 2019 speelt de Vlaamse Regering deze rol ook in het kader van de brede weersverzekering overeenkomstig artikel 25 en 26 van het decreet van 2019. Overeenkomstig §3 van artikel 26 van het decreet komt de Vlaamse Regering tussen als de gesommeerde vergoedingen die de verzekeraars verschuldigd zijn in het kader van de brede weersverzekering 100 miljoen euro per jaar overschrijden.

In dat laatste geval is pas op het einde van een kalenderjaar duidelijk over welke bedragen en hoeveel rechthebbenden het gaat. Deze bedragen en rechthebbenden moeten meegeteld worden

in de vergoeding per ramp van artikel 30 van dit besluit, zodat de verdeling van maximum 100 miljoen euro onder de verschillende verzekeraars en rechthebbenden van een verzekeringsovereenkomst, correct kan gebeuren conform artikel 32 van het besluit. Daarom moeten alle verzekeraars en rechthebbende van verzekeringsovereenkomsten, die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de Vlaamse Regering alle nodige bewijsstukken uiterlijk op 31 januari van het jaar, volgend op de ramp(en), indienen bij het Vlaams Rampenfonds.

Artikel 32

Voor het geval dat meerdere verzekeraars aanspraak maakten op een tegemoetkoming voorzag het oude besluit dat de tegemoetkoming verhoudingsgewijs werd toegekend, zonder meer uitleg. Nu wordt verduidelijkt dat het de verhouding met het aantal rechthebbenden is die gehanteerd wordt als verdeelsleutel.

Artikel 33

De Vlaamse Regering betaalt uiterlijk op 30 april van het lopend kalenderjaar de tegemoetkomingen uit. In het oude besluit stond dat de Vlaamse Regering uitbetaalde 90 dagen nadat de verzekeraar de nodige stukken had ingediend. Nu vanuit praktische overwegingen 31 januari van het kalenderjaar na de ramp(en) als uiterste indiendatum wordt genomen, komt 90 dagen overeen met 30 april van het lopend kalenderjaar.

Artikel 34

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 35

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 36

Dit artikel wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 1995 houdende vaststelling van de regelen betreffende de werking en het beheer van het Vlaams Fonds voor de Lastendelging om aanrekening op het Vlaams Fonds Lastendelging mogelijk te maken van de lasten van de premiesubsidie voor een brede weersverzekering voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2019 betreffende de premiesubsidie voor een brede weersverzekering in de landbouwsector en de lasten als gevolg van een ramp, als vermeld in het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest. Daartoe worden in artikel 1, §2 punten 2°/2 en 2°/3 ingevoegd.

Artikel 37

Het decreet van 5 april 2019 is in werking sinds 1 januari 2020. Het uitvoeringsbesluit van 23 december 2016 werd afgeschaft met artikel 30, 5^e van dit decreet. Dit artikel 37 bepaalt dat het besluit uitwerking heeft sinds 1 januari 2020, de datum van inwerkingtreding van het decreet. Het is immers mogelijk dat zich ondertussen rampen voordoen die, zolang de nodige uitvoeringsmaatregelen ontbreken, niet verder afgehandeld kunnen worden. De terugwerkende kracht is bijgevolg noodzakelijk voor de goede werking van de diensten en tast in beginsel geen verkregen rechten aan.

Artikel 38

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Door het verstrengen van de financiële en wetenschappelijke criteria enerzijds en door de brede weersverzekering anderzijds zal de impact op de begroting kleiner zijn dan thans het geval is. Het financieel criterium van het besluit van 2016 van 30 miljoen euro wordt immers verhoogd naar 100 miljoen euro. Conform het voornemen van de Vlaamse Regering zijn de wetenschappelijke criteria aangepast aan de wijzigende klimaatomstandigheden, met name van een periodiciteit van 20 naar 30 jaar. Het is niet meer dan logisch dat het financieel criterium deze verstrenging volgt, gezien bij het bereiken van die financiële drempel, de waarden van de wetenschappelijke criteria niet meer gehaald moeten worden.

Illustratief kan dit volgt weergegeven worden. Op basis van een minimum van dertig miljoen euro, zouden, op basis van het cijfermateriaal uit het verleden in Vlaanderen sinds 2005, 5 rampen erkend moeten worden.

Het betreft volgende rampen:

- Overvloedige regenval van 3, 4 juli 2005	69.217.978 euro
- Stormwinden van 18, 19 januari 2007	36.340.259 euro
- Overvloedige regenval van 11 tot 17 november 2010	85.256.920 euro
- Stormwind van 18 augustus 2011	58.937.360 euro
- Overvloedige regenval en overstromingen van 27 mei tot 26 juni 2016	248.648.459 euro

Op basis van een minimum van 100 miljoen euro, zou als gevolg van datzelfde cijfermateriaal – en louter kijkend naar het financieel criterium - maar één ramp, sinds 2005, in aanmerking komen voor erkenning.

In reactie op het advies van de Inspectie van Financiën van 26 februari 2020 worden de volgende verduidelijkingen geformuleerd:

Bij '3.1. Wettelijkheid en regelmatigheid, doelmatigheid – budgettair'

Het e-loket zal zodanig worden uitgewerkt dat de informatie die door de schadelijder wordt ingediend, bewaard blijft voor desgevallende verdere aanvulling.

Bij artikel 4:

Het Vlaams Rampenfonds heeft overleg gepleegd met wetenschappelijke instanties om de criteria tot erkenning op basis van een terugkeerperiode van 30 jaar te bespreken: het KMI op 29/10/2019, het Waterbouwkundig Laboratorium op 06/12/2019 en de Koninklijke Sterrenwacht van België op 20/01/2020. Deze wetenschappelijke instanties hanteren objectieve criteria, die beantwoorden aan de gestelde minimale terugkeerperiode. Er is dan ook geen sprake van een ruimere appreciatiemarge van de adviesverlenende instanties.

Zo werd door het KMI gesteld dat de hevige neerslag aan de hand van de meest recente criteria representatief voor Vlaanderen voor een terugkeerperiode van 30 jaar, 35 mm/u en 70 mm/24 u bedraagt. Op vraag van de Inspectie van Financiën worden deze criteria in het besluit opgenomen. Tegelijk wordt geopteerd om de gehanteerde wetenschappelijke methodes niet op te nemen. Immers, methodes die vandaag courant gehanteerd worden, kunnen morgen achterhaald zijn. Op deze manier zijn ze ook toekomstbestendig, mede ook gelet op de wijzigende klimaatomstandigheden.

De minimale terugkeerperiode betreft niet een terugkerend verschijnsel “op dezelfde plek”, maar betreft de minimale terugkeerperiode over het gehele Vlaamse grondgebied.

Tot slot mag men niet uit het oog verliezen dat, in het hypothetisch geval waarbij de wetenschappelijke instanties niet tot een eenduidige conclusie zouden komen, het steeds aan het Vlaams Rampenfonds is om, rekening houdend met de wettelijke bepalingen ter zake, de omvang van het natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter te beoordelen.

Bij artikel 5, §1:

Een overstroming kan, maar dient niet steeds het gevolg te zijn van het buiten de oevers treden van waterlopen. Om duidelijk te stellen dat artikel 5 enkel deze overstromingen beoogt, wordt verduidelijkt dat het overstromingen betreffen ten gevolge van de stijging van het waterpeil veroorzaakt in een onderdeel van een waterloop, ...

Bij artikel 12:

Wat hagelbuien betreft, wordt er uitgegaan van een diameter van 3 cm. Hiervoor kan het KMI zich baseren op de analyse van radarbeelden, aangevuld met de analyse van de persartikels en de lokale waarnemers.

Bij artikel 15, tweede lid:

De aanvraag tot een tegemoetkoming voor een goed in onverdeeldheid kan worden ingediend door één der mede-eigenaars. In toepassing van artikel 8, 1°, van het decreet van 5 april 2019 heeft slechts de eigenaar van het goed recht op de tegemoetkoming. Het blijft dan ook een noodzakelijke administratieve verplichting dat de mede-eigenaars in onverdeeldheid een volmacht geven om voor vergoeding in aanmerking te komen voor hun persoonlijk aandeel in de schade.

Bij artikel 30 werd de verwijzing aangepast.

Bij de bespreking van de budgettaire impact werd een nuance aangebracht.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het besluit heeft op een positieve wijze een weerslag op de financiën van de lokale besturen, op personeelsvlak, en op het vlak van de werkingsuitgaven. Ten opzichte van het oude besluit vervalt immers de rol van de gemeenten in de geografische afbakening van de ramp, nu dit toekomt aan de schadelijders zelf. De Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten zal om een advies ter zake gevraagd worden.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaand voorontwerp wordt in eerste instantie voor advies voorgelegd aan de SERV en aan de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest;

2° de Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management:

- 2.1. te gelasten over het voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij.
- 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
- 2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE